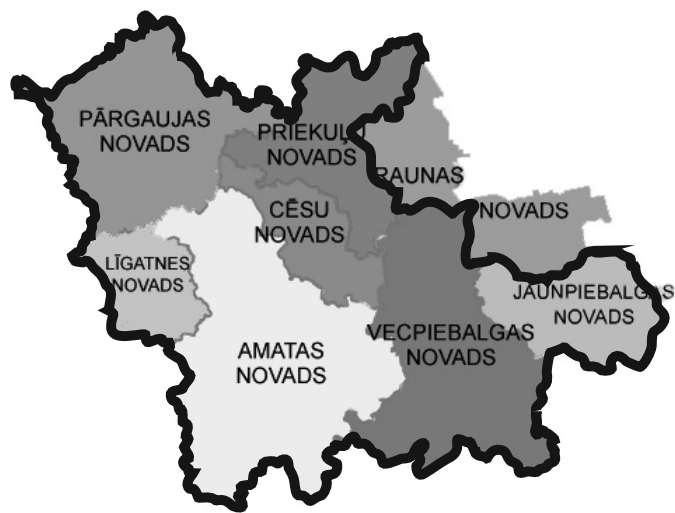

Saeima lēma - no 2021. gada jūlija Latvijā 119 pašvaldību vietā būs 42, turpmāk būs 32 novadi un desmit valstspilsētas, bet vietējām kopienām vietējo jautājumu risināšanai būs savi vēlētie pārstāvji jeb nulles līmeņa pašvaldības. Par to likums vēl top. Pašvaldību vēlēšanas jaunajos novados būs 2021. gada jūnijā.

Septiņi kopā - Cēsu novads

Cēsu novadu veidos Amatas, Cēsu, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu un Vecpiebalgas novads. Savukārt Raunas novada Raunas un Drustu pagasti iekļauti jaunveidojamajā Smiltenes novadā. Tajā būs arī Apes pagasts, Apes pilsēta, Bilskas, Blomes, Brantu, Gaujienas pagasts, Launkalnes, Palsmanes, Smiltenes pagasts un pilsēta, Trapenes, Variņu un Virešu pagasts. □

Bez naudas nekā

Šogad ATR īstenošanai plānoti 1 118 528 eiro. No tiem 226 028 eiro paredzēti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai reformas pabeigšanai, informatīvajai kampaņai un komunikācijai, bet 892 500 eiro plānots piešķirt novadiem, kas veidosies apvienojoties. Tiks izstrādāts administratīvās struktūras projekts, lai jaunais novads 2021. gadā spētu veiksmīgi uzsākt darbību. Apvienošanās projekta izstrādei šogad paredzēti 367 500 eiro. Viena projekta vidējās izmaksas aprēķinātas līdz 18 103 eiro. Savukārt integrēta teritorijas attīstības plānošanas dokumenta projekta izstrādei jaunajiem novadiem atvēlēti 525

000 eiro. Projekta vidējās izmaksas plānotas līdz 36 206 eiro.

2021. gadā valsts budžeta finansējums pašvaldībām ATR īstenošanai plānots 8 207 500 eiro, tas paredzēts novadu administratīvās struktūras projektu izstrādei (apvienošanās projekts) 157 500 eiro apmērā (2021. gadā izmaksājot 30% no finansējuma).

Vienreizējai dotācijai pašvaldībām, kuras izveidosies apvienojoties, papildu izdevumu segšanai, piemēram, veidlapu, plākšņu nomainai u. tml., kopumā rezervēti 7 525 000 eiro.

Apvienojoties vairāk nekā sešiem pašreizējiem novadiem, kā tas būs, veidojot Cēsu novadu, tiks piešķirti 447 500 eiro. □

Jāsāk darīt kopā

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija līdz 30. septembrim izstrādā metodiku pašvaldībām jaunveidojamo novadu darbības uzsākšanai.

Ministru kabinets nosaka nosacījumus un kārtību, kādā administratīvi teritoriālās reformas (ATR) ietvaros līdz 2021. gada 1. decembrim no valsts budžetā piešķirtajiem finanšu līdzekļiem pašvaldībām līdzfi-

nansē jaunveidojamā novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādi. Minēto projektu izstrādi līdz 2021. gada 30. jūnijam, kad sāk strādāt jaunā dome, vada tā pašvaldība, kurā ir lielākais iedzīvotāju skaits. Pašvaldība, kuru administratīvi teritoriālās reformas ietvaros apvieno, var uzņemties aizņēmumu, galvojumu un citas ilgtermiņa saistības, iznomāt savu nekustamo īpašumu, kā arī atsavināt savu kustamo un nekustamo mantu, kuras pārdošanas vērtība pārsniedz 50 000 eiro vai 0,1 procentu no pašvaldības pamatlīdzekļu vē-

Sarakstos būs zinoši cilvēki

Nākamās pašvaldību vēlēšanas partijām būs varas pārdales iespēja. Katra lepojas, cik novadu domēs viņu biedri ir deputāti, cik vadītāji. Lai gan līdz vēlēšanām gandrīz gads, tas nebūt nav daudz, lai vēlētajiem sagatavotu saturīgu novada attīstības programmu.

“Gads ir īss laiks,” atzīst nacionālās apvienības “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” Cēsu nodaļas vadītājs Guntis Grosbergs. Viņš otro sasaukumu ir Cēsu novada domes deputāts. Pirms Jāņiem partijas biedri tikās, viesojās partijas vadītāji un tika runāts par gaidāmajām pašvaldību vēlēšanām.

“No iepriekšējām vēlēšanām mums ir kodols, aktīvi, zinoši cilvēki. Svarīgi piesaistīt dažādās jomās zinošus cilvēkus no visiem novadiem, jo, izstrādājot pirmsvēlēšanu programmu, būtiski apzināt novados aktuālo, problēmas, kas jārisina. Vispirms izveidosim komandu, tad kopā taps programma – mūsu partijas piedāvājums vēlētajiem.

Jātiekas ar iedzīvotājiem, jāizvairās viņu viedoklis, vajadzības. Protams, uz daudziem jautājumiem

pagaidām atbilžu nav. Tagadējām novadu domēm kopā jādomā, kā veidot jaunā novada pārvaldi. Visur ir savi plusi un mīnusi, nedrīkst to, kas ir, nogriezt kā ar nazi.

Protams, jaunā novada nākotne lielā mērā atkarīga no deputātiem, kurus ievēlēs. Vajadzīga gan pieredze, gan spēja uz daudz ko paskatīties un pavērtēt no cita skatupunkta. Esmu gandarīts, ka politikā iesaistās jauni, izglītoti cilvēki. Viņi saprot, ka pašiem jādara, lai kaut ko mainītu, lai uzlabotu,” viedokli pauž G.Grosbergs un uzsver, ka novados ir aktīvi partijas biedri. Arī iepriekšējās vēlēšanās vairākos bija partijas saraksts.

Partijas “Vienotība” Cēsu novada nodaļas vadītājs, Priekuļu novada domes deputāts Māris Baltiņš atzīst, ka līdz vēlēšanām vēl ir laiks. “Partijas biedri ir visos tagadējos novados. Ievēlēti arī domēs. Būtiski, ka ir cilvēki, kuri zina katra novada vajadzības. Kāds varbūt negribēs piedalīties vēlēšanās, iesaistām jaunus, aktīvus cilvēkus, kurus interesē politika, kuriem ir līdzīgas idejas,” stāsta M.Baltiņš. Viņš nepiekrīt, ka vēlētajiem balsot par partiju listēm, izvēlēties kādu būs grūtāk nekā izraudzīties no vēlētajū apvienību sarakstiem. “Partijas ir cilvēku kopums, kurās apvienojušies cilvēki, kuri tepat dzīvo, strādā, kurus pazīst,” teic M.Baltiņš.

Latvijas Zemnieku savienības Piebalgas nodaļas vadītājs Laimis Šāvējs uzsver, ka jaunā Cēsu novada attālakā Jaunpiebalgas pagasta nākotne atkarīga no domē ievēlētajiem deputātiem, izveidotās administratīvās struktūras. “Ļoti ceru, ka jaunajā domē būs pietiekami saprātīgi cilvēki, kuri domās un strādās visas novada teritorijas attīstībai. Ceru, ka pirms vēlēšanām skandālu un demagoģijas, apmelojumu būs mazāk. Pirms iepriekšējām vēlēšanām jau daudz kas tika piedzīvots. Ceru, ka vēlētaji būs kļuvuši kaut nedaudz gudrāki, neuzķersies uz tukšiem solījumiem un meliem. Kā būs, to redzēsīm nākamajā pavasarī. Taču, ja daudzi pārliecināti, ka pie varas var tikt tikai ar nomelnošanu, apmelošanu, izdomājumiem, iespējams, sabiedrībai tāda rīcība ir pieņemama,” pārdomās dalās L.Šāvējs, atgādinot, ka visos novados ir gan politikā pieredzējuši partijas biedri, kuri zina pašvaldības ikdienu, to, kāda ir lietu kārtība, ka ne vienmēr labu un vajadzīgu ideju iespējams uzreiz īstenot, kā arī dažādās jomās daudz zinošu biedru. “Mums ir arī daudz atbalstītāju. Izstrādāt partijas programmu vēlēšanām nebūs grūti, jo zinām katra tagadējā novada problēmas, to, kas ikdienā cilvēkiem nepieciešams, kā arī saprotam, ko pašvaldība var izdarīt, ko ne,” saka L.Šāvējs. □

Vēlētāju apvienības - vēsturei

Likumā noteikts, cik deputātu būs domē. Pašvaldībā, kuras administratīvajā teritorijā ir līdz 30 000 iedzīvotāju, ievēlēs 15 deputātus, bet pašvaldībā, kurā iedzīvotāju skaits ir no 30 001 līdz 60 000 iedzīvotāju, - 19 deputātus. Lielākās pašvaldībās - 23 deputātus.

Vēlēšanās varēs piedalīties tikai partijas un to apvienības. Ka būtu bijis jāsaglabā iespēja vēlēšanām kandidātus izvirzīt arī vēlētāju apvienībām, atzinis Valsts prezidents Egils Levits: “Diemžēl Saeima neatbalstīja manu priekšlikumu pašvaldību domju vēlēšanu likumā dot iespējas iesniegt kandidātu sarakstus ne vien politiskajām partijām un to apvienībām, bet arī vēlētāju apvienībām.

Uzskatu, ka šāds Saeimas lēmums bija kļūdaini un tuvredzīgi, jo visas sabiedrības kopējās interesēs ir stiprināt demokrātisko valsts iekārtu, vairot iedzīvotāju demokrātisko līdzdalību un sekmēt arvien plašākas iespējas aktīvi līdzdarboties politiskajos procesos arī pašvaldību līmenī. Iespējams, tuvākā vai tālākā nākotnē, analizējot pašvaldību vēlēšanu procesu un iedzīvotāju demokrātisko līdzdalību, Saeima pie šā jautājuma varētu atgriezties atkārtoti.”

Lauku novados līdz šim reti kāda partija cīnījās par varu. Vidzemē no gandrīz 50 novadiem 16 pašvaldībās ar mazāk nekā 5000 iedzīvotājiem bija vēlētāju apvienību saraksti. Tikai trijās no tām startēja arī kāda partija. Tajā pašā laikā desmit pašvaldību vadītāji, kas kandidēja no apvienības, ir kādas partijas biedri, bet šo pieredzi neaizvēlēja. Iemesls - iedzīvotājiem ir skeptiska attieksme pret partijām.

Aktīvie cilvēki, kuri vairākas reizes ievēlēti domēs no vēlētāju apvienībām, tagad vai nu raugās uz kādas partijas pusi, vai domā nekandidēt vēlēšanās.

Pārgaujas novada domes deputāts Alfs Lapsiņš uzsver: “Neesmu nevienā partijā, un man tas nav aktuāli. Par vēlēšanām nedomāju. Vai laukos cilvēki zina partijas? Vai tās kaut ko dara? Vēlētāji balso par cilvēkiem, kurus pazīst, kam uzticas, nevis par partijām. Tāpat būs lielā Cēsu novada domes vēlēšanās, cilvēki vērtēs un balsos par vārdiem un uzvārdiem, nevis partijām. Tad jau redzēs, ko domē ievēlēs. Uzskatu - labāk vai sliktāk, bet pārmaiņas būs.”

Vecpiebalgas novada domes deputāts Edgars Bērzkals divas reizes ievēlēts no vēlētāju apvienības. “Pieredze rāda, lai kāda ir partija, vēlētāju apvienība ir sek-

lāks politiskais ūdens. Būsim godīgi, vēlētāju apvienības izveidojas uz vēlēšanām, pēc tam apvienības deputātu kandidāti pat netiekas, vienīgi garāmejot pārmij kādu vārdu. Politiskā partijā ir viedokļu apmaiņa, tās ikdienu ir piesātināta ar politiku. Partija - tas ir lielāks mērogs.

Man šaubu nebija - reforma ir vajadzīga. Ja neko nemaina, novadi nav spējīgi ekonomiski pastāvēt. Nauda tiek tērēta administrācijai, pietrūkst zinošu speciālistu. Cēsis ir cita infrastruktūra, cilvēkresursi un daudz ko var izdarīt. Nebūs jau tā, ka dzīve pagastos apstāsies. Laukos cilvēkiem svarīgāka ir darbavietas. Tā ir deputātu izšķiršanās - sarīkot svētkus vai radīt jaunas darbavietas, atbalstot uzņēmējus,” viedokli pauž Vecpiebalgas novada domes deputāts. Viņš atzīst, ka, esot vietējā politikā nu jau septiņus gadus, politika ievilkusi un gribas iesākt turpināt. Jau gadu viņš ir “Vienotības” biedrs. “Neesmu no tiem, kas saka, ka viss slikti vai viss labi, man patīk atklātība, kas ir “Vienotībā”, vēlēšanās meklēt risinājumus ikdienas problēmām un skaidrie mērķi, kas jāasniedz,” uzsver E.Bērzkals.

“Partija noteiks, kas būs deputātu kandidāti. Partiju piedāvājumi vēlētajiem noteikti būs plaši. Konkurence būs liela. Skaidrs, ka katra pagasta pārstāvis domē nebūs, jācer, ka vismaz no novada,” teic vecpiebaldzēns. □

Lappusi sagatavoja SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild SIA “Cēsu Druva”.

MAF Mediju atbalsta fonds